vraagd heb, of ik toch wel alle mogelijke moeite had gedaan in dat stukske om zooveel mogelijk goeds te zeggen van den heer Zijlstra en alle eventueele kwaad te verdonkeremanen? Neen — ik zal hem iets vertellen: wij hebben de genáde, dat we elkaar in de kérk ontmoeten mogen — in de gemeenschap der heiligen en het zal hem wel een raadsel blijven, tenzij hij tot de daad van simpele gehoorzaamheid komt, maar in de kérk plegen we záken te doen en geen persónen te adoreeren.

Láát Zijlstra c.s. „gecollaboreerd" hebben. Láát hij medeverantwoordelijk geweest zijn aan het verval van den Jongelingsbond. Ik geloof het niet en geloof óók dat het tegendeel voor wie oordeelen kan heel gemakkelijk te bewijzen is, maar wat doet dat ter zake? Zijn de feiten niet als ik ze meedeelde? En hoe komt de scribent toch tot zijn kinderlijke conclusie? Die is: het stuk in het jubileumnummer, handelende over: „De Reformatie" en de jeugd, is historisch niet verantwoord. Zoo meen ik tenminste de laatste alinea te moeten verstaan. En de argumenten? Onjuist geciteerd? Feiten verwrongen voorgesteld? Welneen: hij heeft vergeten de verantwoordelijkheid van een paar persónen af te wegen!

Arme jongens, die van dézen kost te slikken krijgen, áls ze nog lezen tenminste, want niets verveelt zóó gauw, als dit armzalig schimmenspel.

Tenslotte: als iemand éénmaal steelt, dan is dat erg; maar doet hij het telkens weer, dan is dat nog veel erger. Zoo'n man wordt recidivist genoemd. Hij is aan het kwaad verslaafd. Het spijt me meer dan ik zeggen kan, maar in dit Jongelingsbladpolemiekje is sectarisch recidivisme evident. Toen prof. Schilder protesteerde tegen de luchtige — al te luchtige recensie van A. Schilder's brochure, werd hij onmiddellijk aangediend als: de broer van den schrijver. En vandáág is het kwaad nog gelijk: let op de persónen, speel die tegen elkaar uit, dan kun je de záken wel negeeren.

Hallum (Fr.). KAMPHUIS.

. Persverslag Prof. v. d. Schuit [1]

Een persverslag aangaande een toespraak van prof. v. d. Schuit trok de aandacht, omdat wat het verslag hem in den mond gelegd had, den synodocratischen propagandadienst in 't gevlei kwam; het verslagszinnetje wandelt dan ook op dit moment, ter geruststelling heel de synodocratische pers door. Wij vermoedden, dat de spreker het verslag zou desavoueeren, en het komt uit. In „De Wekker" schrijft prof. v. d. S.:

> In het Persverslag van het dagblad **Trouw** van Vrijdag 15 September jl. staat te lezen: „Prof. v. d. Schuit wees er o.a. op, dat de Gereformeerde Kerken de veronderstelde wedergeboorte niet leeren".
>
> Zoo als het hier staat heb ik het niet gezegd.
>
> Ik heb dit gezegd, dat de Gereformeerde Kerken niet leeren, wat onder ons zoo algemeen gezegd wordt, dat de doop geschiedt op grond van onderstelde wedergeboorte. **Deze** leer leeren de Gereformeerde Kerken **niet**.
>
> Wat leeren deze kerken wel?
>
> Zie hier de letterlijke uitspraak van 1905. „En wat eindelijk het vierde punt **de onderstelde wedergeboorte** aangaat, verklaart de Synode, dat volgens de belijdenis onzer kerken het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor wedergeboren en in Christus geheiligd, totdat bij het opwassen uit hun wandel of leer het tegendeel blijkt. Dat het echter minder juist is te zeggen, dat de doop aan de kinderen der gelooviven bediend wordt op grond van hun onderstelde wedergeboorte, omdat de grond van den doop is het bevel en de belofte Gods".
>
> Niet de onderstelde wedergeboorte, maar het verbond der genade is de **grond** van den doop, zoo leeren de Gereformeerde Kerken blijkens haar Synodale verklaring.
>
> **Het** verschil ligt dus in de opvatting van het verbond der genade. Moeten wij hier spreken over een kindschap Gods krachtens het verbond, belovende alles, wat wij in Christus hebben? Of..... moeten wij hier spreken over een kindschap Gods krachtens het verbond, belovende alles, wat wij in Christus hebben, **daarbij onderstellende** de deelachtigmaking uit den Heiligen Geest, d.w.z. de wedergeboorte?
>
> Het laatste leeren de **Gereformeerde Kerken.**
>
> Het eerste leeren de Christelijke Gereformeerde Kerken.
>
> Ik hoop, dat dit duidelijk genoeg is.
>
> Ja, inderdaad, persverslagen zijn splinters.
>
> En de leer der „veronderstelde wedergeboorte" of „het houden voor wedergeboren" is een groote splinter, die hoe eer hoe beter uit het lichaam der kerken moet worden verwijderd.

Tot zoover prof. v. d. S.

We zullen met aantoonen, waarom na 1944 (de binding) wel degelijk de synodocratische gemeenschap factisch de onderstelde wedergeboorte leert. Als b.v. „in Christus geheiligd" beteekent wat 1905, 1944, 1946 zegt, beteekent het woordje **„daarom"** in de eerste doopvraag wel degelijk een doopen op grond van de onderstelde wedergeboorte; de verbondsleer van dr J. Ridderbos is dan ook naar dit schema verwrongen. Prof. v. d. S. kan ook heel wat officieele uitspraken (o.a. over het „in Christus hebben") vinden in het boek van ds H. J. Schilder, waarin de „geest" o.a. van zijn geneefschen vriend dr G. Ch. Aalders duidelijk aan den dag treedt.

We gelooven dan ook, dat men in Genève niet vergeten moet, wat vlak naast de deur gebeurt: den boel kapot maken en dan van hen, die dat „niet" „nemen" (wie verlost ons van dat verschrikkelijk leelijke woord?) verklaren: ze maken den boel kapot, ze gaan niet eens met Aalders naar Genève. Laat Aalders maar eens beginnen met hier de eenheid te zoeken. Inplaats van ze te breken voor zijn onbegrepen kuyperianismen en Greijdanus te schorsen plus ettelijke anderen. Zie D. E. C. enkele weken geleden.

K. S.

[1] Deze copie is reeds eenige weken oud. Corr.

. Het wierookvat

Onder het opschrift: „Het wierookvat dient niet tot eigen eer!" geeft K. in „De Waarheidsvriend" (Ned. Herv. blad) volgend vers:

Eens was er een bepaalde stam,
Waaruit de Heer' Zijn priesters nam.
Dit geldt niet voor den dominee;
Want zijne afkomst telt niet mee.
Al is hij uit geen rijk geslacht,
Daarom bij God toch niet veracht.
Als hij maar niet zichzelf wat maakt
En daarmee snood Gods ere raakt.

Hij zij een man van fijn gevoel;
Doordrongen van het hoogste doel;
Die bij gebed is opgevoed
En zelf ook vroeg den Heer' ontmoet.

Het is allemaal goed bedoeld. Maar als we leeren bedenken, dat het wierookvat principieel is afgeschaft, en de „aparte" priesters ook, en dat voor **niemand** de afkomst meer meetelt, ook voor de (nieuwtestamentische) „koningen" niet, en dat de profeten onder Oud- en Nieuw-Testament moesten en mochten spreken, onverschillig waar ze vandaan kwamen, en dat we **allemaal** profeet, priester en koning heeten tegenwoordig, niet in een wierookwolk, maar in benzinestank, misschien wel van een colonne jeeps, — wel, dan kweelen we niet; geef ons nog es wat fijngevoelige dominees, om „verliefd" op te worden, zoo'n fijjijne, fijne man!, maar geef ons desnoods tegen allen clerus in den fijnen, d.w.z. goed reageerenden, sensus van een liefhebbend **volk**, dat zichzelf èn ook zijn kinderen verdedigt tegen de antichristelijke tanks, b.v. door ieder op zijn eigen plaats zoo iets als een vrijmaking aan te durven uit een fijn gevoel voor de wet, die wij zeggen te eeren.

K. S.

. Zingen is zilver, zwijgen is goud

In De Waarheidsvriend volgend verhaaltje uit den jongsten gezangenstrijd in de Herv. Kerk:

Het betoog van ds van der Zee (herv. pred.) is in hoofdzaak als volgt:

Die predikanten van de Geref. Bond, die niet langer aan de ketting van het berijmde psalmboek wilden liggen, hebben zich laten leiden door de zin en de letter van de H. Schrift. Hij wijst op Colossensen 3 : 16. Het Woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liedekens, zingende den Heere met aangenaamheid in uw hart, en verder op Efeze 5 vs 19: „sprekende onder elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liedekens, zingende en psalmende den Heere in uw hart.

Verder uit hij zich op de volgende wijze: De walgelijke koehandel waren zommige predikanten beu. Een der gesignaleerde predikanten kreeg een aanbod van honderden guldens als hij het Gezangboek gesloten liet. Hij vroeg nog zo een bedrag, dan zou hij ook het Psalmboek sluiten.

K. S.

. Oud Testament en „traditie", groep en „wet"

Nog steeds vertelt De Waarheidsvriend:

Vervolgens word ik (ds Timmer, Herv. pred.) in het artikel van ds van der Zee (eveneens Herv. pred.) beschuldigd van Roomse tendenzen, omdat ik de traditie stel boven de Heilige Schrift.

Letterlijk citeer ik: „In feite fundeert men zich op de Dordtse Kerkorde en op de traditie. Het blijkt moeilijk te zijn om Hebr. 7 : 12—18 te verstaan (Want het priesterschap veranderd zijnde, zo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet, vers 12 en „want de vernietiging van het voorgaande gebod geschiedt om zijner zwakheid en onprofijtelijkheid wil").

Voorts wordt er door ds Van der Zee op gewezen, dat een 20-tal jaren later na de verschijning van de brochure van dr J. de Lind van Wijngaarden deze ook tot andere overtuiging is gekomen en wel is begonnen om gezangen te laten zingen.

En voorts herinnert hij ons aan een uitspraak van de vroegere voorzitter van de Geref. Bond, ds van Grieken:

Wij hebben het Nieuwe Testament, een N. T. predikatie, N. T. Sacramenten, N. T. formulieren en gebeden, doch het lied ontbreekt, afgezien van „Enige Gezangen" achter de Psalmen.

En dan volgt de conclusie:

De band aan het Woord lijkt mij beter dan de ketting van het tot kenmerk verheven berijmde Psalmboek.

Tot zoover het verhaal in het Ned. Herv. orgaan.

We hopen maar niet, dat de exegese van Hebr. 12 geschiedt naar het hierboven gereleveerd model. Voorts deelen we de meening, dat niet een psalmberijming kerkelijk „kenmerk" is. Dat is alleen de vrijmaking van den dwang tot ongehoorzaamheid.

K. S.

. „Geref. Weekblad" (Hervormd) en Zijlstra's boek

„Geref. Weekblad" (hervormd orgaan), redactie ds E. v. Meer, Utrecht en ds A. Vroegindewey, Veenendaal, beoordeelt het boek van dhr Zijlstra. Er is plaats voor ruime waardeering. Aan den anderen kant critiek. Die interesseert ons natuurlijk. Want we willen weten, of we ons soms vergissen, als we meenen, dat in Nederland de vraag, hoe iemands **wils**-houding tegenover iemands „zigen" kerk is, in verreweg de meeste gevallen beslist over de andere vraag, in hoeverre hij een ander toestaat, op zijn eigen geest te laten inwerken. We neigden nl. tot de opinie, dat men meestal nauwelijks luistert naar iemand, die tornt aan het goed recht van iemands kerkelijken **wil**.

De recensie, bovenbedoeld, doet ons wederom vreezen, dat we ons niet vergissen. Enkele bizonderheden:

a) Recensent zegt, dat bij Zijlstra de pluriformiteitsleer het ontgelden moet, doch voegt er aan toe, dat dit zoo is **„in verband met de Vrijmaking der Kerk"**. Dit wekt den **indruk**, alsof strijd tegen de pluriformiteits-idee nú pas opkomt. Ieder kan weten, dat die strijd er al vele jaren lang is. Niet alleen van onzen kant. Doch ook bij vele ouderen. Maar — hervormden „blijven" waar ze zijn, ook al wordt hun „geestelijk hotel" „verrold" tot ik weet niet welke plaats (wat men dan **„blijven"** noemt!). Komt vandaar soms dat niet werkelijk acht geven op de pluriformiteits-**debátten**?

b) Recensent zegt: „De zichtbare kerk was voor Kuyper de kerk als instituut, de **onzichtbare** — alle kinderen Gods, over verschillende kerken verspreid (vandaar de uitdrukking **pluri**-formiteit der kerk) — was de **kerk** als organisme". Als recensent Kuyper kende of nog maar alleen gedurende de laatste maanden het debat, b.v. in ons blad, had gevolgd, zou hij geweten hebben, dat Kuyper zoo stellig mogelijk weerspreekt wat hem hier in den mond gelegd wordt. Volgens Kuyper behooren instituut en organisme beide tot „de" **„zichtbare"** kerk. Als recensent opmerkt: „deze onderscheiding verwerpt Zijlstra met Schilder c.s.", dan vullen wij aan: zeker, zeker; en zooals U ze stelt, verwerpt Kuyper ze ook. En Honig. En Dijk. En Dooyeweerd. En U zelf **zoúdt** het ook doen, als U eerst even over ons studeerde, eer U ons duwt in een hoekje waar we niet staat.

c) Recensent heeft dus zich vergist — wijl immers zijn toch al schrale argumentatie puur denkbeeldig is — als hij zegt: dat „deze vrijgemaakte broeders in een „overschatte" kerk-idee leven". Wij? Wel, we hebben zelfs geen idée van zulk een „idee". We hebben alleen maar de **belijdenis**, die recensent op den preekstoel heeft. Als ik nu beweer, dat recensent over ons fantaseert, ben ik zeker daarom (net als Zijlstra) farizeïstisch en laatdunkend?

d) En als nu recensent besluit met de bewering, dat Zijlstra ons weer in de buurt van Rome brengt, dan zuchten we: wanneer gaan de menschen eerst hun belijdenis en daarna hun eigen „autoriteiten" en eindelijk ook diegenen tegen wie ze zich afzetten, nu eens lézen?

Antwoord: nooit, zoolang de wil om te „blijven" — d.w.z. zich desnoods te láten overhevelen — dictaat aan de „rede" geeft.

K. S.

. De les

Uit het bovenstaande valt m.i. deze les te leeren:

1) Kuyper heeft in 1886 de Herv. kerk opgeroepen tot terugkeer o.a. naar wat de **belijdenis** omtrent de kerk zegt, ook inzake ware en valsche kerk;

2) velen hebben dien oproep gehoor gegeven en de belijdenis weer leeren lezen;

3) later is Kuyper — om wat reden of uit welke oorzaak dan ook — zijn daad van 1886 juist in den **principieelen** onderbouw gaan verzwakken door de leer van de pluriformiteit en door een of andere kerk-**„idee"**;

4) daarmee is hij zijn eigen medestanders de vrijmaking stop gezet;

5) en hebben zijn tegenstanders terecht begrepen, dat hij zijn profetisch vermaan van 1886 had ontkracht: de zénuw was er uit;

6) weshalve over heel de linie stilstand kwam; en een welbehaaglijke rust, die de daarin niet berustenden nu met beroep op Kuyper II als „extremist" betitelt;

7) de verscheuring der kerkelijke samenleving en ook der politieke partijen neemt hand over hand toe, maar de reactie erop wordt grootendeels bepaald louter uit utiliteitsoverweging;

8) wie om principieele overwegingen een vroeger contact beëindigt, heet daarom scheurmaker bij de scheurmakers, die vergeten hebben waar ze vandaan kwamen;

9) de zonen van zulke vaders zullen binnenkort Afscheiding en Doleantie evenzeer verdoemen als de Vrijmaking; ze zullen ze een repeteerende breuk noemen; en Kuyper begraven met zijn eigen spade. Dat deed hij zelf ook al bij zijn eigen leven, toen hij zich ontmande met de pluriformiteitsidee.

K. S.

. Proceskosten studentencorps

Sedert de vorige verantwoording kwam binnen: van J. A. te B. (per brief) f 2.50; van J. W. T. te Z. f 10.—; van een zuster uit de gemeente van Kampen, N. N., aan huis bezorgd f 10.—; door G. Z. te U. (opbrengst collecte in 2 bussen op terugweg Kampen—Utrecht) f 33.—. Samen dus f 55.50.

Stand vorige verantwoording: f 443.55. Aanwinst deze week: f 55.50. Op Zaterdagmorgen dus aanwezig voor de tweede reeks f 499.05. We maken er maar f 500.— van — voor het gemak. Om de tweede reeks af te sluiten.

Lees die naschriften van 2 weken geleden; dan begrijpt u, waarom ondergeteekende nog niet moe is. Op uw biljet aanteekenen: proceskosten studentencorps. Mijn Gironummer is 127278 — voor een eventueele derde reeks.

K. SCHILDER.